
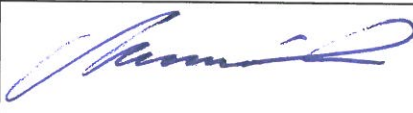

POVODÍ LABE, státní podnik

INVESTIČNÍ ZÁMĚR

Labe, Řečany nad Labem, revitalizace ramene Votoka

Zpracoval:	RNDr. Michal Vávra referát VH plánování a ekologie dne: 24.1.2020	
Schválil:	Ing. Petr Martínek investiční ředitel dne: 24.1.2020	
Vyhlášeno Dokumentační komisí:	dne: 30.1.2020 číslo zápisu: 1/2020	Tajemník Dokumentační komise

a) identifikační údaje o plánované stavbě:

název stavby – tok, název	Revitalizace ramene Votoka
místo, případně ř. km, k.ú.	Semín, Labětín - Labe, ř. km 945,95
Inventární číslo DM	
identifikátor ISYPO	

b) Odůvodnění účelnosti veřejné zakázky:

Popis potřeb, které mají být splněním veřejné zakázky naplněny:

Investiční záměr se týká odstaveného ramene Labe zvaného Votoka, které vzniklo při regulačních a vodohospodářských opatřeních na středním Labi na začátku 20. století. Jde o původní koryto řeky Labe, které volně meandrovalo a zachoval se i klasický podkovovitý tvar. V současné době jsou však biotopy silně degradovány a pro zachování tohoto přírodního fenoménu pro další generace je nutné přistoupit k revitalizačnímu zásahu.

Popis předmětu veřejné zakázky (stávající stav, cíl):

stávající stav:

Na březích jsou patrné pozůstatky po původních břehových porostech. Postupnou sukcesí došlo k jejich přerůstání ostatními dřevinami. Původně holé a strmé břehy byly postupně pokryty náletem, místy invazními dřevinami např. trnovníkem akátem (*Robinia pseudoacacia*) nebo javorem jasanolistým (*Acer negundo*). Je vhodné provést prosvětlení porostů s cílem maximálního osvětlení stávajících vodních ploch a omezení depozice listů do tůní.

Postupným vývojem docházelo k jeho zazemňování a v současné době zůstala jen malá část vodní plochy v západní části, místy však ještě hluboká a porostlá vodními makrofyty, byly zachovány porosty stulíku žlutého. V minulosti se zde vyskytovaly např. leknín bělostný (*Nymphaea candida*) a řezan pilolistý (*Statioetes aloides*).

Obvykle v druhé půli roku stav hladiny klesá výrazně pod 1 m a tak mělké okraje litorálu západní části laguny i periodické tůně vysychají.

Lze najít různé druhy sedimentů od štěrkopískových po jemně bahnité. V 70. letech 20. století bylo provedeno odtěžení sedimentů, které je v aktuálně platném plánu péče vyhodnoceno jako pozitivní zásah.

Na lokalitě bylo provedeno několik biologických průzkumů, které sice potvrdily výskyt zvláště chráněných druhů, ale zároveň ukazují na současnou degradaci zastoupených biotopů.

Nevhodná rybí obsádka má negativní vliv na kvalitu vodního prostředí (nízká průhlednost vody, eliminace zooplanktonu díky nadměrnému predatornímu tlaku ryb) zejména v západní části lokality.

cíl:

Cílem není ponechání ekosystému samovolnému vývoji, který by směřoval k zazemnění ramene a vývoji lužního lesa, ale nastavení opatření vedoucích k trvale vyváženému poměru vodních a lesních biotopů. Ty spočívají v odtěžení sedimentů, probírce břehových porostů (odstranění zejména invazních druhů) a tvorbě tůní.

Popis vzájemného vztahu předmětu veřejné zakázky a potřeb zadavatele:

Revitalizací lokality dojde k obnovení ekologických funkcí odstaveného ramene Labe Votoka. Tím dojde k zachování vhodných podmínek pro všechny předměty ochrany a podpoří se tak celková biodiverzita lokality.

Rizika nerealizace veřejné zakázky, snížení kvality plnění, vynaložení dalších finančních nákladů:

V případě, že nebude revitalizace realizována, bude degradace biotopů nadále pokračovat, cenné partie zarostou invazní druhy dřevin, rameno bude vlivem sukcese zazemněno a dojde k jeho postupnému zániku. V prostoru nivy Labe jsou z důvodu provedených vodohospodářských úprav velice omezeny možnosti vzniku nových říčních ramen.

Popis variant naplnění potřeb a zdůvodnění zvolené alternativy veřejné zakázky (odůvodnění, proč není možné dosáhnout cíle vlastními silami):

Jedinou variantou k prodloužení životnosti lokality je realizace záměru. Vzhledem k obtížnosti a rozsahu investičního záměru není možné práce zajistit vlastními pracovníky a mechanizací.

Předpokládaný termín splnění veřejné zakázky:

2020 – schválení investičního záměru, výběr projektanta
2021 – projektová dokumentace
2022 – administrace a získání dotace, zahájení realizace akce
2023/2024 – ukončení akce

Výsledek hodnocení VH majetku dle OS 14/2018 v platném znění:

Tato stavba není hodnocena podle směrnice OS 14/2018.

c) kvalifikovaný propočet nákladů na realizaci stavby s uvedením způsobu stanovení těchto nákladů:

Náklady na realizaci akce byly stanoveny hrubým odhadem na **20,8 mil. Kč**.

Celkové náklady byly stanoveny podle dokumentu Náklady obvyklých opatření MŽP, které slouží jako podklad pro hodnocení projektů a opatření v rámci dotačních programů MŽP zaměřujících se na ochranu přírody a krajiny. NOO MŽP jsou vyjádřeny cenami běžných činností, které jsou v rámci daného typu opatření obvykle realizovány.

Revitalizace říčních ramen, která spočívá v obnově říčních ramen včetně výsadby doprovodných břehových porostů a vyvolaných investic (včetně dopravy a přesunu materiálu na lokalitě), vychází v NOO MŽP 1000 Kč/m² revitalizovaného koryta říčních ramen.

Odborné a kvalifikované stanovení nákladů bude součástí projektové dokumentace.

Předpokládá se financování z dotace Operačního programu životní prostředí Ministerstva životního prostředí.

d) požadavky na celkové urbanistické a architektonické řešení stavby a požadavky na stavebně technické řešení stavby, na tepelně technické vlastnosti stavebních konstrukcí, odolnost a zabezpečení z hlediska požární a civilní ochrany, souhrnné požadavky na plochy a prostory apod.,

Provést odtěžení všech bahnitých sedimentů, ponechat štěrkopískové naplaveniny - netěžit tam, kde je patrné původní říční dno. U velkých druhů mlžů provést záchranný transfer.

Na vhodném místě uložit na dno torza mrtvého dřeva.

Ve východní části mimo stávající vodní plochu směrem jižním vytvořit podlouhlou mělkou tůň a tzv. sublokální deprese.

V západní části vytvořit novou tůň severně od vedení VVN nad stávající hrázkou.

Provést citlivé prosvětlení křovin z větší části břehů, zejména porostů při obvodu stávajících vodních ploch tak, aby byly vodní biotopy maximálně osvětleny a omezila se depozice listů do tůní. Probírka by se měla týkat hojného bezu černého a keřovitých vrb, případně dalších náletových dřevin. Je potřeba klást důraz na to, aby byly ponechány doupné stromy, které plní úlohu hnízdních a úkrytových prostorů pro ptáky a netopýry.

Části kmenů napadaných do vodních ploch je možné ponechat na místě, pokud budou zasahovat do ploch určených k odbahnění, je přípustné je zakrátit.

Provést odstranění invazních druhů, tj. trnovníku akátu (*Robinia pseudoacacia*) a javoru jasanolistého (*Acer negundo*), včetně jejich výmladků.

Vybranou část dřevní hmoty ponechat na břehu k samovolnému rozkladu.

Odstranit černé skládky.

Před odbahněním po dohodě s rybářským svazem provést odlov ryb ze západní části lokality, po skončení prací změnit rybí obsádku, kapra obecného (*Cyprinus carpio*), amura bílého (*Ctenopharyngodon idella*) a jiné nepůvodní druhy ryb již nevysazovat.

V části vyústění odstaveného ramene provést rekonstrukci vypouštěcího objektu.

Při veškerých pracích je třeba respektovat požadavky plánu péče, zejména ponechat stanoviště pro saproxylofágní a mykofágní organismy.

- e) územně technické podmínky pro přípravu území, včetně napojení na rozvodné a komunikační sítě a kanalizaci, rozsah a způsob zabezpečení přeložek sítí, napojení na dopravní infrastrukturu, vliv stavby, provozu nebo výroby na životní prostředí, zábor zemědělského a lesního půdního fondu apod.**

- Vliv stavby na životní prostředí

Navrhovaná revitalizační opatření budou mít několik pozitivních aspektů na životní prostředí.

Obnovení mokřadů bude mít za následek zvýšení druhové diversity a diversity biotopů, dojde k posílení ekologické stability ramene Votoka v údolní nivě. Jedním z cílů odbahnění je vrácení ramene do takové fáze sukcese, aby na lokalitě mohly růst vzácné druhy vodních makrofyt jako v minulosti. Dojde k obnovení periodických tůní, které mohou sloužit jako místo pro rozmnožování obojživelníků. Vlivem odstranění invazních druhů se bude více dařit domácím druhům dřevin. Budou zachovány a vytvořeny biotopy pro netopýry, ptačí druhy, xylofágní i mykofágní organismy, diverzifikací vodního prostředí a změnou rybí obsádky dojde k rozvoji společenstev vodních bezobratlých.

- f) údaje o výskytu chráněných území (CHKO, NP, NPP, PP, PR, Natura, EVL apod.) event. o chráněných druzích rostlin a živočichů a o jiných způsobech ochrany (kulturní památka, technická památka apod.),**

Labské rameno Votoka je maloplošné chráněné území v kategorii přírodní památka (PP) v k. ú. Semín a Labětín. Rozloha je cca 6 ha.

Cílem ochrany je dle plánu péče udržení a zlepšení současného stavu, tedy zajištění vyvážených životních podmínek vodních živočichů a rostlin a také saproxylofágních, mykofágních bezobratlých, ptáků a savců osídlujících lužní porosty odstaveného ramene Labe.

Seznam zvláště chráněných druhů organismů zmiňovaných v plánu péče je součástí příloh.

- g) v relevantních případech vyjádření, že zamýšlená investice nebo oprava není v rozporu se závazným Plánem dílčích povodí,**

Revitalizace labského ramene Labětín je plně v souladu s Plánem dílčího povodí Horního a středního Labe a je uvedena na listu opatření HSL212009 Revitalizace vodních toků a niv.

h) majetkoprávní vztahy:

Labské rameno Votoka je ve správě státního podniku Povodí Labe. Seznam dotčených pozemků v souvislosti se zamýšlenou revitalizací je součástí příloh tohoto IZ.

- i) požadavky na zabezpečení budoucího provozu (užívání) stavby energiemi, vodou, pracovníky apod. a předpokládanou výši finančních potřeb jak provozu, tak i reprodukce pořízeného majetku a zdroje jejich úhrady v roce následujícím po roce uvedení stavby do provozu,

V rámci tzv. udržitelnosti projektu (po čerpání dotace) bude nutno plánovat finanční prostředky na tlumení invazních rostlin lokality.

- j) v relevantních případech upozornění na nutnost zajištění povolení mimořádné manipulace pro realizaci stavby:

Nutnost zajištění povolení mimořádné manipulace pro realizaci stavby není.

- k) výkresy a schémata určená správcem programu (u akcí, které je možno hradit z prostředků dotačních programů),

-

- l) rozdělení stavby na stavební objekty a provozní soubory s určením u každého z nich jednotlivě zda jde o opravu či investici (včetně uvedení DHM v relevantních případech). Současně musí rozdělení na stavební objekty a provozní soubory korespondovat s rozdělením ve stávající evidenci DHM (v případě investic s předpokládaným vznikem nových DHM pak musí záměr obsahovat i návrh rozdělení stavebních objektů a provozních souborů pro budoucí zařazení do DHM),

S01 odtěžení sedimentů

S02 rekonstrukce vypouštěcího objektu

S03 vegetační úpravy

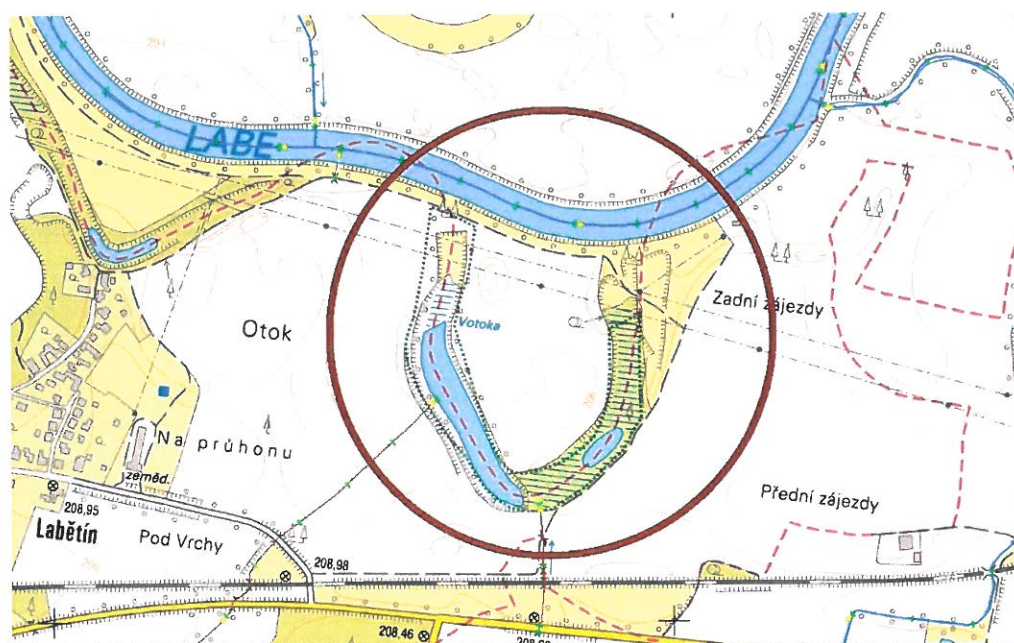
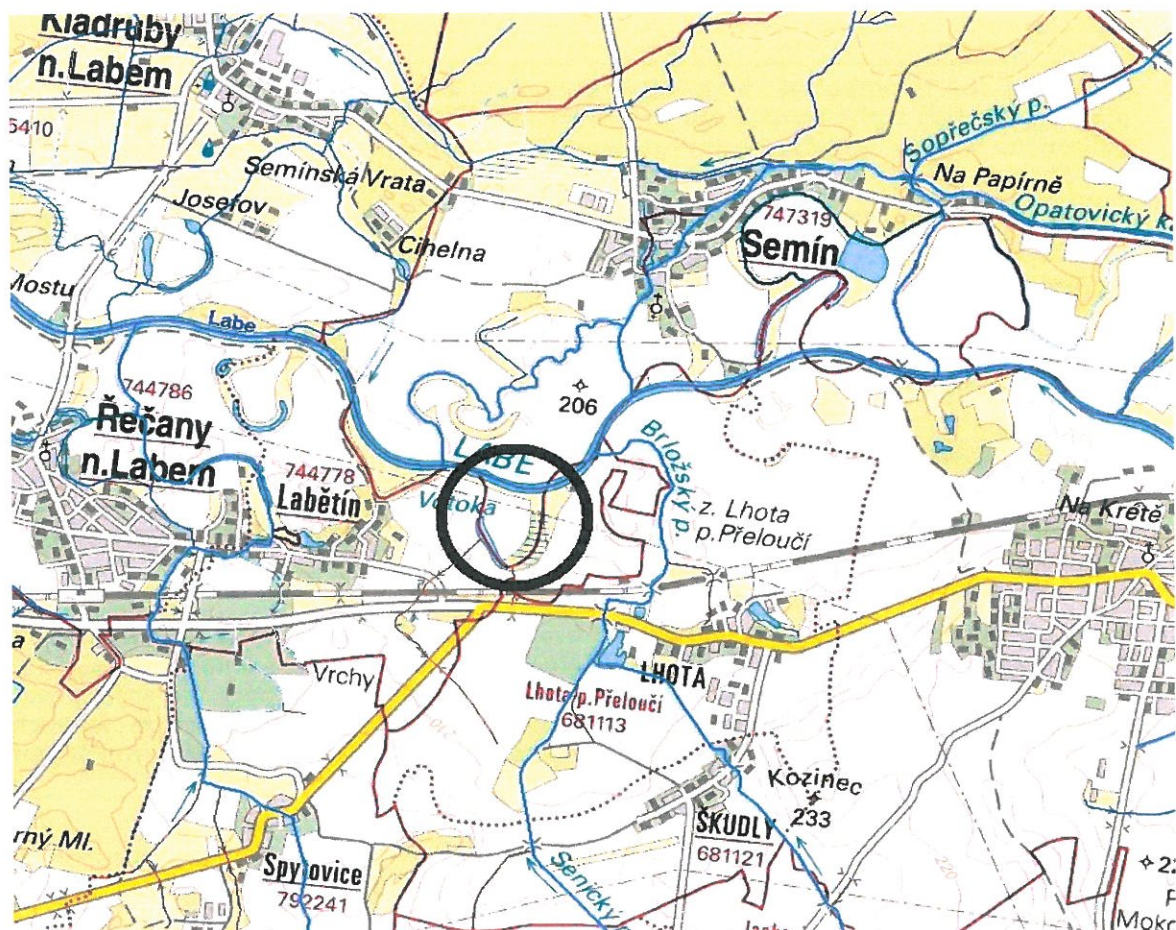
- m) rozhodující projektované parametry ve tvaru (u akcí, které je možno hradit z prostředků dotačních programů):

Název parametru	měrná jednotka	hodnota parametru
Plocha stanovišť, které jsou podporovány s cílem zlepšit stav jejich zachování	hektar (ha)	4,14
Počet lokalit, kde byly posíleny ekosystémové funkce krajiny	lokalita	1
Délka revitalizovaného úseku	metr	815

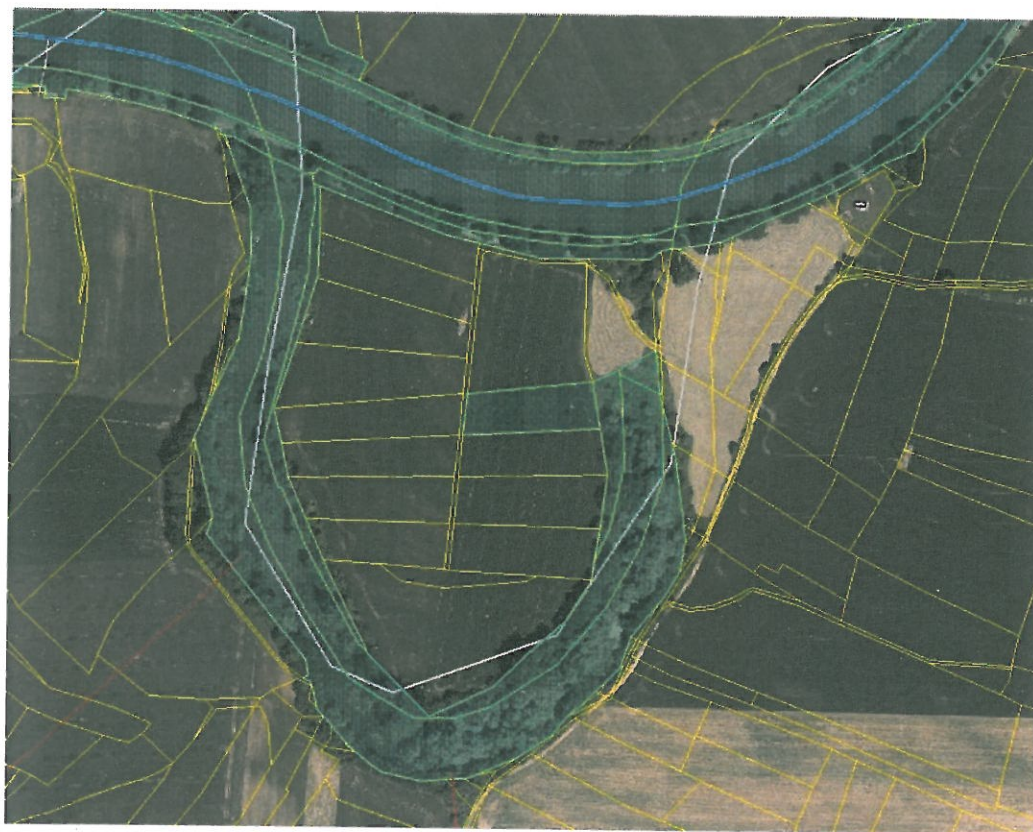
Seznam příloh:

- 1) Situace
- 2) Situace z katastrální mapy s vyznačením pozemků PLa
- 3) Informace o pozemcích
- 4) Seznam zvláště chráněných druhů (plán péče)
- 5) Fotodokumentace

Příloha 1) situace

Příloha 2) Situace z katastrální mapy s vyznačením pozemků PLa

Příloha 3) informace o pozemcích dotčených revitalizací

Katastrální území	p.p.č.	Druh pozemku:	Způsob využití:	Výměra:	Oprávněný subjekt:
Semín	358/1	ostatní plocha	neplodná půda	3 136 m ²	Povodí Labe, státní podnik
Semín	821/7	ostatní plocha	neplodná půda	2 858 m ²	Povodí Labe, státní podnik
Semín	346/13	trvalý travní porost	-	1 762 m ²	Anna Všianská
Semín	346/39	trvalý travní porost	-	2 733 m ²	Libuše Smolíková
Semín	346/54	ostatní plocha	ostatní komunikace	585 m ²	Státní pozemkový úřad, Česká republika, Libuše Smolíková, Jaroslav Zima, Antonín Khop
Semín	821/28	vodní plocha	zamokřená plocha	543 m ²	Povodí Labe, státní podnik
Semín	821/12	vodní plocha	zamokřená plocha	17 840 m ²	Povodí Labe, státní podnik
Semín	346/17	trvalý travní porost	-	1 891 m ²	Povodí Labe, státní podnik
Semín	358/3	ostatní plocha	neplodná půda	2 545 m ²	Povodí Labe, státní podnik
Labětín	468/19	ostatní plocha	neplodná půda	3 584 m ²	Povodí Labe, státní podnik
Labětín	170/3	trvalý travní porost	-	756 m ²	Václav Naňka
Labětín	171	lesní pozemek	-	684 m ²	Miroslav Vančura Bohuslav Vančura
Labětín	173	trvalý travní porost	-	2 180 m ²	Drahokoupil Rostislav a Drahokoupilová Hana
Labětín	468/31	vodní plocha	zamokřená plocha	28 400 m ²	Povodí Labe, státní podnik

Příloha 4) soupis zvláště chráněných druhů organismů, uvedených v plánu péče o přírodní památku

B. Druhy

(Šafářová 2010), (Kopecký, Mocek 2010), (Lemberk 2011)(Beran 2004)

Název druhu	Aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	Stupeň ohrožení § dle vyhlášky 395/1992 Sb. Č. seznamu.	Popis biotopu druhu
Řezan pilolistý (<i>Stratiotes aloides</i>)	Nezjištěn	C2 - silně ohrožený druh § - silně ohrožený	Zaznamenána při inventarizačním průzkumu v roce 1972, již v roce 1980 ho Rydlo ve své terénní zprávě (dotazníku) neuvádí (Šafářová 2010)
Škeble rybníčná (<i>Anodonta cygnea</i>)	Jednotlivě	§ - silně ohrožený VU - zranitelný	Ojedinelý výskyt byl zjištěn v západní části ramene (Beran 2004)
lesák rumělkový (<i>Cucujus cinnaberinus</i>)	Vyšší desítky jedinců	§ - ohrožený EN – ohrožený	V prosychajících topolech v západní a ve východní části severních břehů ramene, dospělci i larvy.
zlatohlávek (<i>Oxythyrea funesta</i>)	Jednotlivě	§ - ohrožený	V severovýchodní části ZCHÚ.
otakárek feniklový (<i>Papilio machaon</i>)	Jeden exemplář	§ - ohrožený	Na okraji jižní části území ZCHÚ.
batolec červený (<i>Apatura ilia</i>)	Jeden exemplář	§ - ohrožený	Na východním okraji ZCHÚ.
čolek obecný (<i>Triturus vulgaris</i>)	Nižší desítky	§ - silně ohrožený	Rozmnožování nezjištěno, v tůni ve východní části ZCHÚ několik desítek dospělců.
kuňka obecná (<i>Bombina bombina</i>)	Vyšší desítky	§ - silně ohrožený	Rozmnožuje se v tůních, ve východní části ZCHÚ početná populace, několik ex. i v západní části.
ropucha obecná (<i>Bufo bufo</i>)	Jednotlivě	§ - ohrožený	Dva dospělci při migraci v severní části, v ZCHÚ patrně bez rozmnožování.
rosnička zelená (<i>Hyla arborea</i>)	Vyšší desítky	§ - silně ohrožený	V ZCHÚ se rozmnožuje, v severozápadní části nalezena mláďata, dospělci rozptýleni po celém území.
skokan skřehotavý (<i>Rana ridibunda</i>)	Nižší stovky	§ - kriticky ohrožený	Rozmnožuje se v nevysychajících tůních v západní části ZCHÚ, zdržují se zde i dospělci.
skokan štihlý (<i>Rana dalmatina</i>)	Nižší stovky	§ - silně ohrožený	Rozmnožuje se v tůních ve východní části ZCHÚ, dospělci během léta obývají lužní porosty v okolí.
skokan zelený (<i>Rana kl. esculenta</i>)	Vyšší desítky	§ - silně ohrožený	Rozmnožuje se v západní části, ojediněle i v tůni ve východní části ZCHÚ, zdržují se zde i dospělci.
ještěrka obecná (<i>Lacerta agilis</i>)	Nižší stovky	§ - silně ohrožený	Rozmnožuje se na výslunných okrajích lemu cesty v jihozápadní a jihovýchodní části ZCHÚ, zdržují se zde i dospělci.
ještěrka živorodá (<i>Zootoca vivipara</i>)	Nižší stovky	§ - silně ohrožený	Silná rozmnožující se populace 200-400 ex. na louce u severovýchodního okraje ZCHÚ, méně početně i v severozápadní části.

slepýš křehký (<i>Anguis fragilis</i>)	Jednotlivě	§ - ohrožený	Ojedíněle na SZ okraji ZCHÚ v blízkosti Labe.
užovka obojková (<i>Natrix natrix</i>)	Vyšší desítky	§ - ohrožený	V břehové vegetaci mrtvého ramene rozptýleně v celé ZCHÚ, druh se zde rozmnožuje.
čáp bílý (<i>Ciconia ciconia</i>)	Jednotlivě	§ - ohrožený	Zastižen pouze na přeletu a ojedíněle rovněž při lovu potravy. Hnízdí v širším okolí (Kladruba n. L., Přelouč).
krahujec obecný (<i>Accipiter nisus</i>)	Jednotlivě	§ - silně ohrožený	Opakovaně pozorován při lovu kořisti nad ZCHÚ. Hnízdí pravděpodobně v lesích v širším okolí.
krutihlav obecný (<i>Jynx torquilla</i>)	Jeden exemplář	§ - silně ohrožený	Zjištěn pouze jednou podle akustických projevů, pravděpodobně se jednalo pouze o jedince na tahu.
ledňáček říční (<i>Alcedo atthis</i>)	Jednotlivě	§ - silně ohrožený	Na lokalitě nehnízdí, zjišťován pravidelně v období pohnízdím, kam se přesunul z hnízdiště v širším okolí ZCHÚ za potravou.
lejsek šedý (<i>Muscicapa striata</i>)	Jednotlivě	§ - ohrožený	Hnízdí v lužních porostech na březích ramene. Odhad početnosti: 4 páry
moták pochop (<i>Circus aeruginosus</i>)	Jednotlivě	§ - ohrožený	Pozorován opakovaně při lovu nad polními porosty v nejbližším okolí ZCHÚ. Hnízdění v ZCHÚ nebylo prokázáno, ale je pravděpodobné v jejím okolí.
rorýs obecný (<i>Apus apus</i>)	Jednotlivě	§ - ohrožený	Zaznamenán byl několikrát na přeletu a při lovu potravy nad ramenem.
slavík obecný (<i>Luscinia megarhynchos</i>)	Nižší desítky	§ - ohrožený	Zjištěno hnízdění 5 páru v lužní vegetaci na březích ramene.
ťuhýk obecný (<i>Lanius collurio</i>)	Jednotlivě	§ - ohrožený	Zaznamenány 3 hnízdní páry v keřovém lemu ZCHÚ.
vlaštovka obecná (<i>Hirundo rustica</i>)	Jednotlivě	§ - ohrožený	Hnízdí v blízkých obcích a nad ZCHÚ zjištěna jen při lovu potravy a na přeletu.
žluva hajní (<i>Oriolus oriolus</i>)	Jednotlivě	§ - silně ohrožený	Hnízdní výskyt 1 páru potvrzen nálezem hnízda v koruně topolu ve střední části ZCHÚ.
netopýr nejmenší (<i>Pipistrellus pygmaeus</i>)	Nižší desítky	§ - silně ohrožený	Zaznamenán pomocí ultrazvukového detektoru v loveckém teritoriu ve východní části ZCHÚ. Druh se zde patrně i rozmnožuje.
netopýr rezavý (<i>Nyctalus noctula</i>)	Nižší desítky	§ - silně ohrožený	Zastižen při lovu pomocí UZ detektoru v centrální části ZCHÚ a rovněž přímým pozorováním 1 ex. na kůře stromu u stromové dutiny topolu. Druh se zde patrně i rozmnožuje.
netopýr řasnatý (<i>Myotis nattereri</i>)	Nižší desítky	§ - silně ohrožený	Zaznamenán ultrazvukovým detektorem při lovu potravy především na okrajích lužní vegetace východní i západní části ZCHÚ. Druh se zde pravděpodobně i rozmnožuje.
netopýr večerní (<i>Eptesicus serotinus</i>)	Jednotlivě	§ - silně ohrožený	Zjištěn pomocí UZ detektoru ve volném prostoru nad okolními poli. Druh využívá PP zřejmě pouze k lovu potravy, nerozmnožuje se zde ani neukrývá.

netopýr vodní (<i>Myotis daubentonii</i>)	Nižší desítky	§ - silně ohrožený	Zjištěn ultrazvukovým detektorem i přímým pozorováním při lovu potravy nad hladinou ramene v západní části ZCHÚ i nad hladinou Labe za severní hranicí. Druh se zde zřejmě i rozmnožuje.
--	---------------	--------------------	--

Příloha 5) fotodokumentace

obr. 1: PP Labské rameno Votoka

obr. 2: ústup vodní hladiny říčního ramene Votoka

obr. 3: společenstva eutrofních bahnitých substrátů PP Votoka

